

Tirolci.

Tirolsko deželó pokrívajo najvišje planine v našem cesarstvu, po katerih razsaja po večkrat grozen vihar, ko je po dolinah vse mirno in tího. Po takih planinah je za človeka posebno po zimi velika nevarnost, ker ima veter po gorskih vrhovih silovito moč ter namete po nekaterih krajih po več metrov visoko snegá in je tudi mráz po višinah silovitejši in mrzlejši nego po nižavah. Gorjé popotniku, ako pride o hudih zametih in plazovih na take goré; vže marsikdo je našel v takih krajih svoj grob. Uhojena steza je s snegom zametena, nikakeršnega sledú ni, da bi se mogel po njem ravnati; tudi stopinje spredaj idočega popotnika so popolnem pokrite z debelim snegom. Polzki sneg, v katerega se popotnikove noge globoko udirajo, zeló ovira njegovo hojo, da prigazi v jednej uri komaj za streljaj daleč. Na tako težavnem potu obnemorejo mu kmalu vse moči. Veter mu nese oster sneg v lice in oči s tako silo, kakor bi ga kdo zbadal z bodečimi iglami. Ničesa ne vidi več pred seboj; izpremenjena in s snegom pokrita okolica zdi se mu popolnoma tuja, da ne vé, kam bi se obrnil. Kakor brez uma gazi okrog ter se vedno bolj oddaljuje od pravega pota. Zamán išče zavetja, da bi se odpočil; nekaj časa tava dalje, a končno obnemore, čuti se utrujenega, tesno mu prihaja pri sreci in zavednost ga zapušča. Upajoč, da se malo odpočije, sede v sneg in siromak zaspi, da se nikdar več ne prebudi. Glejte, otroci, tako vam je na visocih planinah in take planine pokrívajo tudi Tirolsko deželó, kjer prebívajo krepki, jako pugumni in pobožni Tirolci, katere vam kaže denašnja slika v njihovej lepej národnej noši. Tirolci se živé ob kmetijstvu, obrtu in kupčiji.

Žita se na Tirolskem sicer malo pridelá, mnogo menj, nego ga potrebuje deželá. Rež je po severnih, a turšica (koruza) po južnih krajih poglavitno zrnje. Vino pridelujejo le v južnih Tiroljih, kjer je sviloreja poglavitni pridelek. Gozdarstvo in živinoreja je po vsej Tirolskej deželi najvažnejši del kmetijstva. Kar se tiče kovin, je Tirolska deželá, rekel bi, ubožna, ker se dobiček na kovinah v primeri k drugim deželám ne more nikjer imenovati velik. Mej poglavitne stvari, ki se izvažajo iz dežele, štejejo se: vino, svila, goveja živina, les in drva, sol in bombaževina. Ker deželá Tirolska svojim prebivalcem ne daje dovolj živeža, zato odhaja leto za letom po več tisoč odraslih možkih za nekaj časa iz domovine v sosedne dežele, posebno v laško nižavo, kder pridno delajo, da se preživé, pa tudi domóv kaj gotovine prinesó, s katero prezímijo sebe in svojo družino. Po vsem južnem Tirolskem imajo obilo izvrstnega sadja, katerega se mnogo razproda v tuje dežele. Iz mleka narejajo Tirolci jako okusen sir, ki ga pa največ domá potrebujejo ter le malo prodajo v tuje kraje.

Gledé šolstva so Tirolci na visokej stopinji; primeroma nima skoraj nobena deželá v našem cesarstvu toliko ljudskih šol, kakor jih imajo Tirolci. In vse te šole so dobro uravnane in dobro obiskovane od pridnih otrok.

Tirolci.